

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Nobile argumentum metropolitici juris extat in epistola ad Corinthios. Achaia jam ætate Pauli provincia ecclesiastica erat, metropolis Corinthus. Ecclesiæ apostolicæ, magnæ apud veteres ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fuit Ephesus. Nam quod ad Galatiam attinet, quæ provincia Romana erat, cujus metropolis Ancyra, sanctus Paulus in universum scribit ad Ecclesias Galatiæ. Hinc itaque factum ut ob epistolam illam ad Galatas & per consequentiam ad cives metropolitanæ civitatis Ancyræ à Paulo scriptam, urbis illius Ecclesia apostolica dicatur à veteribus; quemadmodum legimus in epistola Papæ Iulij ad Orientales, quæ extat apud Athanasium. In diversis quinetiam locis epistolarum D. Pauli deprehenditur distributio Ecclesiarum in provincias, veluti Ecclesiarum Macedoniæ, & Ecclesiarum Asiæ; & quod magis notandum est, in epistola ad Romanos, provinciarum Macedoniæ & Achaïæ nomine comprehenduntur Ecclesiæ illarum provinciarum.

V. Superest nunc ut probemus aliam observationem, nimirum Apostolos, quum Ecclesias distribuerent in provincias, in animo habuisse ut in iis corpus Episcoporum statueretur sub præsentia Episcopi metropoleos. Evidens ejus rei argumentum extat in epistola Pauli ad Titum; ubi scribit se illum reliquisse Cretæ, ut constitueret Presbyteros per civitates. Ecce Metropolitanam institutionem. Atque is quidem habet auctoritatem ordinandi Presbyteros, id est, Episcopos, juxta interpretationem ipsiusmet Pauli in versiculo sequente, sancti Hieronymi, sancti Ioannis Chrysofomi, & aliorum veterum; ita tamen ut eos ordinet in unaquaque urbe, *ἐν πόλει*. Ecce integrum consilium politicæ ecclesiasticæ. Episcopi in urbibus provinciæ; qui ab uno quodam Episcopo ordinantur, quamvis cum consortio suorum collegarum, *per impositionem manuum presbyterij*. Universi quidem Episcopi manus imponunt Episcopo; sed uni tantum competit jus tribuendi vim ordinationi, veluti Tito apud Cretam, & ad exemplum illius, unicuique Metropolitanam in sua provincia. Creta porrò provincia erat Imperij Romani; cujus metropolis erat Gortyna, quæ prærogativam illam semper in Ecclesia servavit.

VI. Asia proconsularis, quæ vigesima tantum pars erat ejus quam Strabo & Geographi nuncupant Asiam minorem, provincia item Imperij erat; cujus metropolis erat Ephesus, ut habetur apud Vlpianum. Illic Apostoli constituerant corpus Episcoporum in modum provinciæ; quemadmodum colligitur ex capite primo Apocalypseos, ubi literæ scriptæ sunt septem Angelis vel septem Episcopis Asiæ, quorum unus erat Ephesinus. Haud absimili instituto Paulus instruens Asianos, epistolam suam scribit ad

Ephesios, quæ Asiæ metropolis est; ut adnotat sanctus Ioannes Chrysofomus in suis ad epistolam illam commentariis. Sed & in Actis legimus Apostolum Ephesi commoratum esse per biennium, atque illic erudiisse in fide Iudæos & Gentiles Asiæ; adeo ut Demetrius aurifex, instituta adversus illum accusatione, asseveraverit eum innumeram hominum multitudinem in errorem traxisse, non solum ex civibus Ephesi, sed ex Asia universa. Rectè itaque Paulus apud Miletum consistens, convocatis Presbyteris Ephesi, dixit: *Vos scitis quia à prima die qua ingressus sum in Asiam, & cetera quæ sequuntur.*

VII. Nobile argumentum metropolitici juris à Paulo observati colligitur ex epistola ejus ad Corinthios. Urbs illa metropolis erat Achaïæ, ut Florus adnotavit. Ideo igitur Paulus epistolam suam ad Corinthios scribit, non solum pro illis, sed etiam pro fratribus qui sunt in Achaïa. Typus heic est provinciæ ecclesiasticæ sub sua metropoli constitutæ, ad exemplum Imperij: isque ordo in Achaïa viguit, Corinthusque semper habita est metropolis ecclesiastica Achaïæ, quandiu Christi nomen illic in honore fuit. Neque dubito quin vel unicum illud exemplum sufficiat ad ostendendum divisionem provinciarum ex institutione apostolica esse. Sed tamen præterea epistola ejusdem Pauli ad Thessalonicenses scripta est pro illis & pro fratribus qui sunt in Macedonia, quod urbs illa esset metropolis civilis Macedoniæ. Affirmare igitur licet, sic Christianorum curam gessisse Apostolum, tanquam jam in corpus provinciæ distributorum, sub metropoli Thessalonicensi, quæ dignitatem suam retinuit in laterculo Ecclesiæ. Non me latet, Ecclesias illas, de quibus sermonem institui, magnæ apud præfatos auctoritatis fuisse, ob hoc quod essent apostolicæ, hoc est, ab Apostolis fundatæ; apud quas existimaverunt veræ fidei traditionem fuisse conservatam. Sed aliud mihi nunc onus incumbit, neque aliud in præsentiarum ostendere cupio quam id fuisse Apostolorum consilium, ut Ecclesias in provincias secerent. Consilium illud non latuit Tertullianum; qui in libro de Præscriptionibus hæreticos ad traditionem apostolicarum Ecclesiarum vocans, hæc ait: *Proxima est tibi Achaïa? habes Corinthum. Si non longè es à Macedonia; habes Philippos, habes Thessalonicenses. Si potes in Asiam tendere; habes Ephesum. Si potes in Italia adjaees; habes Romam, unde nobis quoque auctoritas præsto est.* Episcopum Carthaginis fuisse caput provinciarum Africæ & Numidiæ, & Galliarum Hispani-

Paulus ep. ad Gal. c. 1. & 2. Cor. c. 11. nominat ecclesiam que sunt in Ecclesiis Galatiæ.

1. Cor. c. 2. 1. Cor. c. 16. Rom. c. 11. Prebentur Macedonia & Achaia collationem aliquam facere in respectu sanctorum qui sunt in Jerusalem.

Ep. ad Tit. c. 1. Titulus est Creta, ut constituitur per unum Presbyterum, sicut & ego scripsi tibi.

Act. c. 19. & 19.

Florus lib. 1. c. 16. 2. Cor. c. 1. Ecclesia Dei que est Corinthi, cum omnibus sanctis qui sunt in universa Achaia.

Ep. 1. ad Thessal. Ion. c. 4.

Vide infra lib. 7. cap. 4. 6. 7. 8. & cap. 16. 5. 6. & 17.

L. & H. de offic. Prælat.

Apoc. c. 1. Hinc sunt Ecclesie que sunt in Asia Episcopi & Pergamum, & Thyatira, & Sardis, & Philadelphia, & Laodicea.

niarumque Episcopos in provincias fuisse distributos, legimus apud Cyprianum. Quare secundum propositam ab Augustino regulam affirmare oportet id ex traditione apostolica esse quod ab initio Ecclesie observatum, à nullo tamen generali Concilio præscriptum fuit.

VIII. Quæ ratio Apostolos impulerit ad imitandum in sua illa provinciarum institutione exemplum Imperij, præclare admodum explicavit Synodus Antiochena: quæ Metropolitanos ait institutos esse in civitate quæ provinciæ caput erat, quoniam in illam omnes confluunt pro negotiorum suorum utilitatibus: *Propter quod ad metropolim omnes undique, qui negotia videntur habere, concurrunt.* Opportunitas itaque & commoditas populorum effecit ut in Ecclesia ratio haberetur dignitatis quam civitas illa obtinebat in Imperio. Atque in ea parte adeo religiosi fuere veteres ut tamen magna esset eorum reverentia erga urbem Hierosolymorum, (quæ metropolis fidei erat, ut cum Cyrillo loquar; & ubi sanctus Iacobus Apostolus episcopatus munia exercuerat; quam ob rem eorum Episcopus eo in honore erat, ut primum post Episcopos Romæ, Alexandria, & Antiochiæ locum teneret) nihilominus, quantum ad jurisdictionem, subiectus erat Episcopo civitatis Cæsareæ Palæstinæ, ut constat ex canone septimo Synodi Nicænæ. Neque obscura hujus institutionis ratio est. Nam Cæsarea provinciæ illius caput & metropolis erat, jam inde à temporibus Vespasiani: qui post excisa Hierosolyma proconsulatum Iudææ transfulerat Cæsaream, ut in Constitutione Novella c111. Imp. Iustiniani adnotatum est. Nam si translatio illa facta non fuit statim post relegationem Archelai Regis Iudæorum, in cuius contumeliam regnum illud publicatum, fisco Imperij addictum est, quæ fieri potuit ut Proconsul, spretis Hierosolymis, apud Cæsaream urbem maritimam moraretur? quod ex actis Apostolorum liquet. Episcopus sanè Hierosolymitanus semper subiectus fuit Episcopo Cæsareæ, donec Hierosolymorum episcopatus in patriarchatum erectus est auctoritate rescriptorum Imp. Theodosij; tributis videlicet huic novo patriarchatu provinciis Phœnicie, Arabia, & Palæstinæ, à patriarchatu Antiocheno resectis. Sed cum huic institutioni intercessissent Patriarchæ Antiocheni, certamini illi finem fecere conventiones inter Juvenalem Episcopum Hierosolymorum & Maximum Antiochenum inita; quibus placuit ut Phœnicie duæ & Arabia Maximo redderentur, tres verò Palæstinæ ad Dicc-

cesim Episcopi Hierosolymitani pertinerent. Conventiones illas approbavit Synodus Calcedonenfis, & Iudices item imperiales.

Hoc Metropolitanorum in primariis provinciarum urbibus constituendorum consilium secutus est Isidorus Mercator in sua Collectione. in quam etiam sententiam iverunt Ioannes VIII. Leo IX. & Gregorius VII. Pontifices Romani, & Gratianus in Decreto Dist. lxxx. & xcix.

IX. Enimvero licet, ut ego quidem existimo, formam distribuendarum provinciarum & Metropolitanorum instituendorum Apostoli tradiderint; quia tamen id nullibi in sacris Scripturis præceptum est, & præterea executio & singularis institutio processu dein temporis facta est Episcoporum curâ, qui Ecclesiis apostolicis præsidebant fundatis ab Apostolis, duo quædam notatu valde digna contingere. Primum enim de factum est ut veteres hanc provinciarum divisionem, non ipsis Apostolis, sed patribus & vetustæ consuetudini tribuerint. Unde pariter factum ut Episcopi magnarum urbium, cum Episcopos ad novas provincias fundandas mitterent, eximium quoddam jus in ceteras Ecclesias sibi reservarent; quod ei privilegio respondebat quo ratione originis potiuntur erga colonias à se deductas ex urbes quæ inde *Mares* appellantur à veteribus. Ius autem illud situm erat in quodam veluti obsequio & reverentia; quæ validiora erant vel remissiora inter Ecclesias juxta uniuscujusque possessionem, quam servari præcipit Concilium Nicænum canone sexto.

Episcopi trium magnarum urbium Imperij Romani, Romæ videlicet, Alexandria, & Antiochiæ, jure illo singulari potiebantur in plerasque provincias, ut ceteris præminerent. Episcopus enim Romanus Episcopos instituit in Italia, Gallis, Hispaniis, Africa, & Insulis. Quam ob rem, provinciarum illarum Episcopi suum caput esse Romanum fatebantur, ut scribit Innocentius primus in epistola ad Decentium Eugubinum. Ob eandem causam Ægyptus Episcopum Alexandria velut Patriarcham suum agnoscebat; & provinciæ Dioceseos orientalis Antiochenum. Præterea ceteræ Ecclesie apostolicæ, tamen ab eorum Episcoporum patriarchatu non penderent, magnos illis honores habebant, contemplatione dignitatis urbium in quibus illi erant instituti, & ob reverentiam Petri episcopatus eorum institutoris. Nam Roma erat orbis domina, Alexandria, secunda Romani Imperij civitas, eò quod Ægyptiaci regni caput esset; Antio-

Concil. Antioch.
c. 7.

Tacit. lib. 11.
Histor. ait Cæsaream esse Iudææ caput.

Concil. Calced.
Ab. v. 11.

Isid. VIII. ep. 6.
Leo IX. ep. 1.
Gregor. VII. dist. 10.

vid. h. imp.
5.

So.

1. 1. 1.
dele